

งานวิจัยสร้างสรรค์บทประพันธ์เพลงสตายู
สำหรับการบรรเลงเดี่ยวโซปราโนแซกโซโฟน

Sadayu for Solo Soprano Saxophone:
A Creative Research in Music Composition

อรรถกร สุขแจ้ง^{*1}

Attakorn Sookjaeng^{*1}

Abstract

This creative research *Sadayu* is a new composition for solo soprano saxophone. The piece aims to create a new literature for soprano saxophone, to contribute to the academic field of music in Thailand, and to introduce a contemporary composition that integrates elements of Thai traditional music and culture. *Sadayu* draws inspiration from a segment of the *Ramayana* literature in which the large mythical bird named Sadayu obstructs Tossakan who is attempting to abduct Sita. The central concept of the piece is to demonstrate the vibrant colors of the melodic line through the use of contemporary techniques including alternate fingering, bisbigliando, a wide vibrato spanning a quarter of a tone, and rapid passages that incorporate swift changes in pitch collection. Additionally, the composition incorporates techniques from Thai traditional music in its melody, specifically *Sabad* and *Uean*. The piece has been successfully accomplished by having been performed internationally and is published by Emerald Music Publications.

Keywords: Saxophone / Sadayu / Ramayana / Music Composition / Contemporary Music

^{*} Corresponding author, email: attakorn.composer@gmail.com

¹ อาจารย์ประจำสาขาการประพันธ์และทฤษฎีดนตรี วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล

¹ Instructor, Music Composition and Theory Department, College of Music, Mahidol University

บทคัดย่อ

งานวิจัยสร้างสรรค์บทประพันธ์เพลง *สดาญ* เป็นบทประพันธ์เพลงใหม่สำหรับการบรรเลงเดี่ยวโซปราโนแซกโซโฟน มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างสรรค์วรรณกรรมดนตรีชิ้นใหม่ให้กับโซปราโนแซกโซโฟน สร้างสรรค์องค์ความรู้ใหม่ในวงวิชาการด้านดนตรี และเพื่อเผยแพร่บทประพันธ์ดนตรีร่วมสมัยที่ผสมผสานองค์ประกอบของดนตรีไทยและศิลปวัฒนธรรมไทย โดยได้รับแรงบันดาลใจจากส่วนหนึ่งในวรรณคดีเรื่อง รามเกียรติ์ ในตอนที่นกสดาญเข้าขัดขวางทศกัณฐ์ที่กำลังลักพาตัวนางสีดา บทประพันธ์นำเสนอแนวความคิดหลักเป็นการเปลี่ยนสีสันของแนวทำนองด้วยการใช้เทคนิคการประพันธ์ดนตรีร่วมสมัยร่วมกับเทคนิคการบรรเลงร่วมสมัย ได้แก่ การใช้นิ้วทดแทน การพรมโน้ตตัวเดียวกัน การใช้เทคนิคเสียงระรัวเพื่อเปลี่ยนระดับเสียงเป็นควอเทอโทน การเปลี่ยนกลุ่มโน้ตอย่างรวดเร็วในช่วงที่มีการไลโน้ต รวมถึงการนำเทคนิคสับดและเอื้อนในดนตรีไทยมาปรับใช้ในแนวทำนอง การประพันธ์เพลงบทนี้สำเร็จตามวัตถุประสงค์อย่างสมบูรณ์ ได้รับการเผยแพร่ในระดับนานาชาติ และได้รับการตีพิมพ์โดยสำนักพิมพ์ เอเมอรัลด์ มิวสิก พับบลิชซันส์

คำสำคัญ: แซกโซโฟน / สดาญ / รามเกียรติ์ / การประพันธ์เพลง / ดนตรีร่วมสมัย

ที่มาและความสำคัญ

บทประพันธ์ *สดาญ* สำหรับโซปราโนแซกโซโฟน เป็นบทประพันธ์ดนตรีบรรเลงร่วมสมัย (Contemporary Music) มีที่มาจากการที่นักแซกโซโฟน นิชมาน พิทยาธร ต้องการนำเสนอบทเพลงที่ประพันธ์ขึ้นใหม่โดยนักประพันธ์เพลงชาวไทย เพื่อนำบทเพลงนี้ไปจัดแสดงคอนเสิร์ตครั้งปฐมฤกษ์ (World Premiere) ในงาน 18th World Saxophone Congress ณ ประเทศโครเอเชีย และเพื่อเป็นการสนับสนุนและส่งเสริมนักประพันธ์เพลงชาวไทยให้มีผลงานแสดงในระดับนานาชาติ ด้วยเหตุนี้ นิชมาน พิทยาธร จึงได้ติดต่อขอให้ผู้วิจัยประพันธ์เพลงสำหรับโซปราโนแซกโซโฟน โดยที่บทประพันธ์ต้องนำเสนอความเป็นไทยด้วย ผู้วิจัยจึงได้เลือกเนื้อหาส่วนหนึ่งในวรรณคดีเรื่อง รามเกียรติ์ เป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์บทประพันธ์ชิ้นนี้

อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่าการศึกษาดนตรีของไทยได้เริ่มหันมาให้ความสำคัญกับบทประพันธ์ที่แต่งขึ้นโดยนักประพันธ์เพลงชาวไทยกันมากขึ้น แต่บทประพันธ์สำหรับแซกโซโฟนที่ได้รับแรงบันดาลใจหรือมีแนวความคิดมาจากศิลปวัฒนธรรมไทยนั้นยังมีไม่มาก ผู้วิจัยเล็งเห็นถึงความขาดแคลนดังกล่าว จึงได้สร้างสรรค์บทประพันธ์ *สดาญ* สำหรับโซปราโนแซกโซโฟน เพื่อเพิ่มเติมองค์ความรู้และพัฒนาวงวิชาการด้าน

ดนตรีในประเทศไทยให้ก้าวหน้า และผู้วิจัยคาดหวังให้ผลงานวิจัยเชิงสร้างสรรค์ชิ้นนี้สามารถส่งต่อองค์ความรู้ให้แก่แวดวงวิชาการด้านดนตรีในประเทศไทย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างสรรค์บทประพันธ์สำหรับโซปราโนแซกโซโฟนโดยใช้เทคนิคการประพันธ์เพลงร่วมสมัย
2. เพื่อเผยแพร่ผลงานการประพันธ์เพลงแก่สาธารณชนทั้งในระดับชาติและนานาชาติ
3. เพื่อสร้างสรคองค์ความรู้สำหรับวงวิชาการด้านดนตรี และตีพิมพ์บทความวิชาการ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. บทประพันธ์ร่วมสมัยสำหรับโซปราโนแซกโซโฟน
2. ผลงานวิชาการด้านดนตรี
3. การประพันธ์ดนตรีรูปแบบใหม่ เพื่อประโยชน์ในการศึกษาและพัฒนาวิชาการด้านดนตรีของไทยให้ก้าวหน้าขึ้น
4. การกระตุ้นให้บุคคลทั่วไปหันมาสนใจดนตรีร่วมสมัยมากขึ้น
5. ต้นแบบวรรณกรรมทางดนตรีสำหรับแซกโซโฟน
6. บทเพลงทางเลือกสำหรับการเรียนการสอนการปฏิบัติแซกโซโฟน

ขอบเขตของการวิจัย

- บทประพันธ์ *สดายุ* สำหรับโซปราโนแซกโซโฟน ผู้วิจัยวางกรอบของการประพันธ์เพลงไว้ดังต่อไปนี้
1. นำเทคนิคการบรรเลงพิเศษร่วมสมัยสำหรับแซกโซโฟน ได้แก่ การใช้นิ้วทดแทน (Alternate Fingering) และการพรมโน้ตตัวเดียวกันเพื่อเปลี่ยนสีสั่นของเสียง (Bisbigliando) ร่วมกับการเปลี่ยนกลุ่มโน้ต (Pitch Collection) อย่างรวดเร็วเป็นแนวความคิดหลักในการประพันธ์
 2. ใช้ทักษะการปฏิบัติแซกโซโฟนระดับสูง เพื่อให้เป็นบทเพลงที่สามารถแสดงถึงทักษะการบรรเลงระดับสูงของผู้เล่น

วิธีดำเนินงานวิจัย

1. ศึกษาบทประพันธ์สำหรับแซกโซโฟน เพื่อเป็นแรงบันดาลใจในการประพันธ์
2. ศึกษาและรวบรวมเทคนิคการประพันธ์เพลงในศตวรรษที่ 20 เพื่อนำมาใช้เป็นวัตถุดิบในการประพันธ์ จากนั้นจึงพิจารณาคัดเลือกเทคนิคที่จะนำมาใช้ในการประพันธ์เพลง
3. พิจารณาคัดเลือกส่วนหนึ่งของวรรณคดีเรื่อง *รวมเกียรติ* เป็นแรงบันดาลใจของบทประพันธ์
4. วางแผนโครงสร้างของบทประพันธ์
5. นำโครงสร้างบทประพันธ์และเทคนิคที่ได้คัดเลือกไว้มานำประพันธ์เพลง
6. นำส่งบทประพันธ์ให้นักดนตรีและเข้าร่วมการฝึกซ้อม พร้อมทั้งปรับปรุงแก้ไขบทประพันธ์ให้เหมาะสม
7. นำบทประพันธ์เพลงออกแสดงเผยแพร่ต่อสาธารณชน
8. บันทึกเสียงจากการแสดงสด
9. ตีพิมพ์บทประพันธ์เพลง
10. ส่งบทความวิจัยเพื่อเผยแพร่ในวารสารวิชาการ

สรุปผลและอภิปรายผล

งานวิจัยสร้างสรรค์บทประพันธ์ *สดายุ* สำหรับโซปราโนแซกโซโฟน เป็นบทประพันธ์ที่ได้รับแรงบันดาลใจจากส่วนหนึ่งของวรรณคดีเรื่อง *รวมเกียรติ* และมีการนำเสนอเทคนิคการบรรเลงร่วมสมัยที่ผสมผสานเข้ากับเทคนิคการประพันธ์เพลงในศตวรรษที่ 20 โดยผู้วิจัยได้สรุปแนวคิดไว้ดังนี้

การทบทวนวรรณกรรมสำหรับแซกโซโฟน

ผู้วิจัยศึกษาบทประพันธ์ *เนฟ เอทูดส์ (Neuf Etudes)* โดย คริสเตียน เลาบา (Christian Lauba) ตามคำแนะนำของ นิชฌมาน พิทยาธร นักแซกโซโฟนผู้นำบทประพันธ์ *สดายุ* ออกแสดงครั้งแรก ซึ่งบทประพันธ์ *เนฟ เอทูดส์* เป็นเพลงชุดแบบฝึกหัด 9 บท ประพันธ์ในช่วงปี ค.ศ. 1992-1994 โดยแต่ละบทนั้นเน้นฝึกเทคนิคการบรรเลงที่แตกต่างกัน ผู้วิจัยได้รับแรงบันดาลใจจากการศึกษาแบบฝึกหัดบทแรก *บาลาโฟน (Balafon)* ซึ่งเป็นแบบฝึกหัดที่นำเสนอเทคนิคการระบายลม (Circular Breathing) การบรรเลงด้วยความเข้มเสียงที่ละเอียดอ่อน และการบรรเลงด้วยเนื้อเสียงบางเบา (Subtone) จากการศึกษาแบบฝึกหัดนี้ ผู้วิจัยพบว่าแนวทำนองพัฒนาอย่างค่อยเป็นค่อยไป กล่าวคือ การเคลื่อนไหวของลักษณะจังหวะ (Rhythmic Activity) เป็นการค่อย ๆ ลดทอนค่านั้ตจากยาวไปหาสั้น ส่งผลให้แนวทำนองค่อย ๆ ไกลโน้ตเร็วขึ้นอย่างแนบเนียน

นอกจากนี้แนวทำนองยังถูกกำกับด้วยระดับความเข้มเสียงที่เบามากเป็นส่วนใหญ่พร้อมกับการบรรเลงด้วยเนื้อเสียงบางเบาเกือบทั้งเพลง ทำให้แนวทำนองมีความนุ่มนวลและให้ความรู้สึกสงบ และเมื่อแนวทำนองมีการไล่โน้ตอย่างรวดเร็วในช่วงท้าย ระดับความเข้มเสียงก็ดังขึ้นไปด้วยพร้อมกับการบรรเลงด้วยเสียงเต็ม (Full or Clear Tone) ส่งผลให้แนวทำนองมีพลังและความหนักแน่นเพิ่มขึ้นและนำไปสู่จุดสูงสุดของบทประพันธ์ ผู้วิจัยได้นำองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษานี้มาประยุกต์ใช้บทประพันธ์ *สดา* ในการพัฒนาแนวทำนอง

เทคนิคการประพันธ์

ผู้วิจัยต้องการนำเสนอการเปลี่ยนสีสันทันของเสียงเป็นแนวความคิดหลัก จึงเลือกใช้เทคนิคการบรรเลงพิเศษ ได้แก่ การใช้นิ้วทดแทน (Alternate Fingering) และการพรมโน้ตตัวเดียวกัน (Bisbigliando) สำหรับเทคนิคการระรัว (Vibrato) และการรัวลิ้น (Flutter Tongue) จัดเป็นเทคนิคที่ใช้รองลงมา นอกจากนี้ผู้วิจัยได้เลือกใช้เทคนิคการเปลี่ยนกลุ่มโน้ต (Pitch Collection) อย่างรวดเร็วและการผสมผสานเทคนิคสลับและเอื้อนในดนตรีไทยเป็นแนวความคิดหลักในการพัฒนาทำนองด้วย

แรงบันดาลใจ

สดาฯ หนึ่งในตัวละครในวรรณคดีเรื่อง *รามเกียรติ์* เป็นพยานกผู้เป็นบุตรของพญาครุฑที่มีฤทธิ์มาก มีร่างกายสีเขียว วันหนึ่งในขณะที่นกสดาฯบินไปเยี่ยมพระราม ระหว่างทางพบเห็นทศกัณฐ์กำลังลักพาตัวนางสีดาจึงเข้ามาสกัดไว้ ทศกัณฐ์ต่อสู้จนหมดอาวุธจึงพ่ายแพ้เพราะด้านทานฤทธิ์ของนกสดาฯไม่ไหว จากนั้นพยานกเกิดความล้าพองจึงยับยั้งทศกัณฐ์ว่าตนนั้นไม่เกรงกลัวผู้ใดนอกจากพระอิศวร พระนารายณ์ และแหวนของนางสีดาที่พระอิศวรประทานให้ ทศกัณฐ์ได้ยินดังนั้นจึงถอดแหวนจากนิ้วของนางสีดาแล้วขว้างไปที่ปีกของนกสดาฯ ปีกของพยานกหักโดยทันทีแล้วร่วงตกจากปากฟ้าสู่พื้นดิน ถึงแม้จะบาดเจ็บสาหัสแต่นกสดาฯก็คาบแหวนของนางสีดาไว้รอจนพบพระรามเพื่อถวายแหวน เมื่อได้พบกับพระรามและถวายแหวนพร้อมทั้งทูลแจ้งข่าวแล้วนกสดาฯก็สิ้นลมหายใจ²³

² Nidda Hongwiwat, *Ramayana: Mural Paintings Along the Galleries of the Temple of the Emerald Buddha*, 3rded. (Bangkok: Puendek, 2010), 69. (in Thai)

³ Siam Patthanuprawat, "Sadayu, *Ramayana*," accessed October 15, 2023, https://www.sac.or.th/databases/thailitdir/character-detail.php?n_id=3915. (in Thai)

โครงสร้างบทประพันธ์

ผู้ประพันธ์ได้วางโครงสร้างบทประพันธ์ไว้อย่างชัดเจน ซึ่งมีที่มาจากวรรณคดีเรื่อง รามเกียรติ์ ตอน นกสดาฯเข้าขัดขวางทศกัณฐ์ที่กำลังลักพาตัวนางสีดา สรุปได้ว่าเป็นบทประพันธ์ที่มีโครงสร้าง 3 ตอน (Section) เริ่มต้นบทประพันธ์ด้วยการนำเสนอทำนองที่ผสมผสานการเปลี่ยนสีสันทันของเสียงด้วยเทคนิคต่าง ๆ จากนั้นแนวทำนองค่อยไต่ระดับขึ้นไป เปรียบเหมือนนกสดาฯกำลังทะยานขึ้นสู่ท้องฟ้า ส่วนในช่วงกลางของบทประพันธ์ที่แนวทำนองเป็นการไล่โน้ตอย่างรวดเร็วและมีการใช้ความเข้มเสียงระดับ *fortississimo (fff)* สื่อถึงนกสดาฯที่กำลังต่อสู้กับทศกัณฐ์ และตอนท้ายของบทประพันธ์ได้นำวัดดุติบที่ได้นำเสนอในตอนต้นกลับมาอีกครั้งเป็นการสรุปเรื่องราวที่นกสดาฯพ่ายแพ้ให้แก่ทศกัณฐ์ ซึ่งในตอนจบของบทประพันธ์เป็นการเล่นโน้ตเสียงสูงค้างไว้แล้วเสียงของโน้ตนั้นค่อย ๆ จางหายไปเปรียบได้กับลมหายใจสุดท้ายของนกสดาฯ

Table 1 The Structure and Characteristics of *Sadayu*

Sections	Measures	Characteristics
1. Sadayu’s rising to the sky	mm. 1-30	Changing colors by employing various techniques
2. The fight between Sadayu and Tossakan	mm. 31-61	Incorporation of rapid passages and swift changes in the pitch collection
3. The fall of Sadayu	mm. 62-83	The return of the opening ideas and long-held notes in the high register depicting Sadayu’s death

สีสันทันของเสียง

แนวความคิดหลักของบทประพันธ์คือการนำเสนอสีสันทันของเสียง ซึ่งเทคนิคที่เป็นวัดดุติบหลักของบทประพันธ์คือการใช้นิ้วทดแทนและการพรมนโน้ตตัวเดียวกัน ทั้งสองเทคนิคนี้มีความใกล้เคียงกันมากเพราะเป็นการเล่นโน้ตตัวเดิมโดยใช้นิ้วทดแทนทั้งคู่ ผลลัพธ์ที่ได้ทำให้นโน้ตตัวเดิมนั้นมีสีสันทันที่ต่างไปจากการเล่นด้วยการใช้นิ้วปกติ ในการบันทึกโน้ตสำหรับการใช้นิ้วทดแทนจะเป็นการใช้วงกลมขนาดเล็กวางไว้อยู่เหนือหรือใต้โน้ตนั้น ซึ่งขึ้นอยู่กับระดับเสียง เทคนิคนี้นำมาใช้เมื่อต้องการเปลี่ยนสีสันทันของแนวทำนองที่มีลักษณะจังหวะชัดเจน (Example 1) ในขณะที่การพรมนโน้ตตัวเดียวกันนั้นเป็นการเล่นโน้ตตัวใดตัวหนึ่งด้วยการใช้นิ้วปกติสลับกับนิ้วทดแทนอย่างรวดเร็ว เทคนิคนี้นำมาใช้เมื่อแนวทำนองค้างโน้ตตัวใดตัวหนึ่งแล้วต้องการให้สีสันทันของเสียงเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องและรวดเร็ว ด้วยการพรมนโน้ตตัวเดียวกันอย่างรวดเร็วนี้ทำให้นโน้ตตัวเดิมมีสีสันทันยิ่งกว่าการใช้นิ้วทดแทนในลักษณะจังหวะที่ชัดเจน สำหรับเทคนิคการพรมนโน้ตตัวเดียวกัน ในการบันทึกโน้ตจะใช้ตัวย่อ bisb. แล้วต่อท้ายด้วยเส้นหยัก (~) ไว้เหนือโน้ตนั้นเสมอ (Example 2)

Example 1 Notation for alternate fingering

Example 2 Notation for bisbigliando (color trill)

เทคนิคที่เป็นวัตถุดิบรองในการนำเสนอสีสันทของเสียง ได้แก่ เทคนิคกระร่ว (Vibrato) และการร่วลิ้น (Flutter Tongue) ในส่วนของเทคนิคกระร่วนั้น ผู้ประพันธ์เปิดอิสระให้นักแซกโซโฟนเล่นเทคนิคนี้ตามความเห็นสมควรเมื่อมีโน้ตที่ลากเสียงยาว แต่สำหรับโน้ตที่มีการเขียนกำกับด้วย vib. 1/4 ไว้เหนือเส้นหยัก นักแซกโซโฟนต้องเล่นโน้ตตัวนั้นพร้อมกับเทคนิคกระร่วจนทำให้เสียงกว้างเป็นควอเทอโทน (Example 3)

Example 3 Notation for a wide vibrato spanning a quarter of a tone

โน้ตในช่วงท้ายของบทประพันธ์บางตัวมีการเขียนกำกับด้วย non vib. ซึ่งหมายถึงการเล่นโดยไม่มีเสียงกระร่ว เพื่อให้เสียงราบเรียบ แห้ง ไร้ความกังวาน และเมื่อมีการกลับมาเล่นระร่วอีกครั้งจะมีการเขียนกำกับด้วย con vib. (Example 4)

Example 4 Notation for playing with and without vibrato

สำหรับการรวลั่นนั้นเขียนกำกับด้วย flz. ไว้เหนือโน้ต ซึ่งย่อมาจากคำว่า flatterzunge ในภาษาเยอรมัน ผู้วิจัยใช้เทคนิคนี้ในช่วงกลางของบทประพันธ์เป็นหลักซึ่งเป็นจุดสูงสุด (Climax) เพราะเป็นเทคนิคที่ทำให้เสียงกระด้างและดุดัน เทคนิคนี้ปรากฏอีกครั้งในช่วงท้ายของบทประพันธ์ โดยเป็นการวางแทรกระหว่างเทคนิคอื่น ๆ เมื่อแนวทำนองเล่นซ้ำโน้ตตัวเดิมเพื่อเป็นการเปลี่ยนสีส่นของแนวทำนอง (Example 5)

Example 5 Changing the color of the same pitch by employing various techniques

ด้วยการใช้เทคนิคที่กล่าวมานี้ทำให้แนวทำนองมีความน่าสนใจ ถึงแม้จะเล่นโน้ตตัวเดิมแต่สีส่นของเสียงนั้นไม่เหมือนเดิม ซึ่งเทคนิคเหล่านี้เป็นแนวความคิดหลักและนำมาใช้ทั้งตอนต้นและตอนท้ายของบทประพันธ์

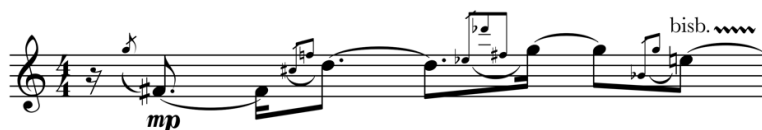
แนวทำนอง

ผู้วิจัยนำเทคนิคสลับโน้ตในดนตรีไทยมาปรับใช้ในบทประพันธ์ขึ้นนี้โดยเฉพาะในช่วงต้นของบทเพลง เทคนิคนี้เป็นการแทรกเสียงเข้ามาเพื่อเป็นการประดับโน้ตในแนวทำนอง ซึ่งนิยามของสลับโน้ตนั้นต้องเป็นการแทรกโน้ตเพียงตัวเดียว⁴ แต่ผู้วิจัยนำเทคนิคนี้มาปรับใช้โดยการแทรกโน้ตนี้สามารถมีได้มากถึง 3 ตัว เพื่อให้แนวทำนองมีความน่าสนใจมากขึ้น (Example 6) นอกจากนี้ยังมีการเอื้อนเสียงในดนตรีไทยที่เล่นด้วยการ

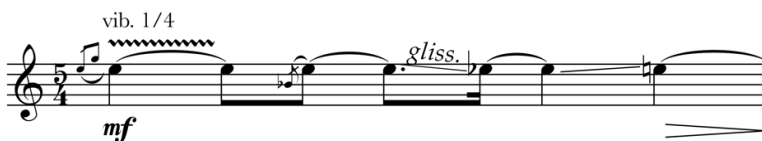
⁴ Montri Tramod, *Sap Sangkhit (Thai Music Terminology)* (Bangkok: Office of Arts and Culture, Chulalongkorn University, n.d.), 59. (in Thai)

ใช้ด้วยเทคนิคการรูดเสียง (Glissando) และเป็นเทคนิคที่ใช้ส่วนมากในช่วงต้นของบทประพันธ์เช่นกัน (Example 7)

Example 6 Application of the *Sabad* technique from Thai Traditional Music

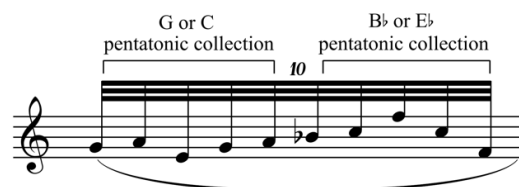

Example 7 Application of *Uean* technique from Thai Traditional Music

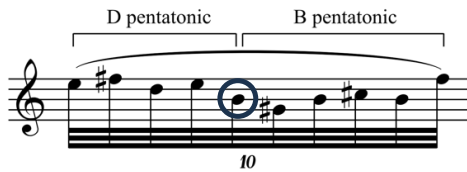

แนวทำนองในช่วงต้นและช่วงท้ายของบทประพันธ์นั้นเป็นใช้จินตนาการและความคิดสร้างสรรค์อย่างอิสระในการเลือกโน้ตที่ผสมผสานกับเทคนิคการบรรเลงของดนตรีไทย สำหรับช่วงกลางของบทประพันธ์ที่แนวทำนองเป็นการไล่น้อยอย่างรวดเร็วต่อเนื่องกันหลายห้อง ผู้ประพันธ์นำบันไดเสียงเพนทาโทนิคมาใช้เป็นแนวความคิดหลัก แต่มีการปรับใช้เล็กน้อย กล่าวคือ แนวทำนองไม่ได้นำเสนอโน้ตทั้ง 5 ตัว แต่เป็นการเลือกโน้ตเพียงส่วนหนึ่งของบันไดเสียงมาใช้ จึงทำให้กลุ่มโน้ตนั้น (Pitch Collection) บางครั้งสามารถเป็นได้มากกว่าหนึ่งบันไดเสียงและมีการเปลี่ยนกลุ่มโน้ตอย่างรวดเร็ว ซึ่งมีทั้งการเปลี่ยนกลุ่มโน้ตอย่างทันทีทันใด (Example 8) และการเปลี่ยนกลุ่มโน้ตด้วยการใช้โน้ตร่วม (Example 9) นอกจากนี้ยังมีการใช้โน้ตที่อยู่นอกเหนือจากบันไดเสียงเข้าไปด้วยเพื่อเป็นการเพิ่มสีสันให้กับแนวทำนอง (Example 10)

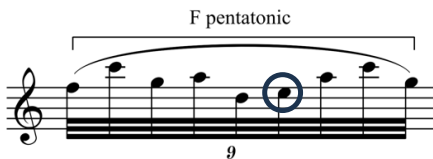
Example 8 Sudden shift in pitch collections

Example 9 Shifting pitch collections by using a common note (the circled note)

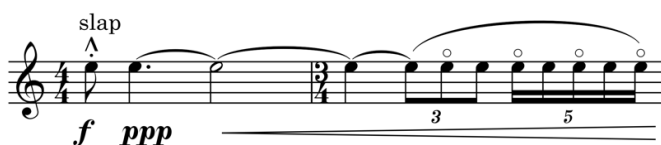

Example 10 The circled note represents an additional note outside the pitch collection

นอกจากนี้การพัฒนาทำนองในภาพรวมก็แสดงให้เห็นถึงองค์ความรู้ที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรมที่นำมาประยุกต์ใช้ กล่าวคือ แนวทำนองนั้นพัฒนาอย่างค่อยเป็นค่อยไป ซึ่งตอนเริ่มต้นของบทประพันธ์เป็นการใช้โน้ตตัวเดียวแล้วเปลี่ยนสีสันทันของเสียงด้วยเทคนิคต่าง ๆ (Example 11) จากนั้นเมื่อมีการนำเสนอเทคนิคสลับและเอื้อนร่วมกับลักษณะจังหวะที่หลายหลายมากขึ้นก็ส่งผลให้แนวทำนองมีความกระฉับกระเฉงมากขึ้นด้วย (Example 6 และ 7) และในช่วงท้ายของตอนที่ 1 มีการใช้ลักษณะจังหวะที่เร็วมากขึ้น (Example 12) เพื่อเพิ่มความตื่นเต้นและเชื่อมเข้าสู่ตอนที่ 2 ที่นำเสนอการไล่นोटรวดเร็วอย่างต่อเนื่อง (Example 13) ร่วมกับการใช้เทคนิคการบรรเลงด้วยเนื้อเสียงบางเบาสลับกับเสียงเต็มแล้วนำไปสู่จุดสูงสุดของบทประพันธ์สำหรับตอนที่ 3 นั้นเป็นการกลับมาของวัตถุดิบที่ได้นำเสนอในตอนแรกเพื่อเป็นการสรุปเรื่องราวของนกสดาฯ พร้อมทั้งค่อย ๆ ลดความกระฉับกระเฉงของแนวทำนองจนกระทั่งเป็นการลากโน้ตในช่วงเสียงสูงค้างไว้แล้วค่อยจางหายไป

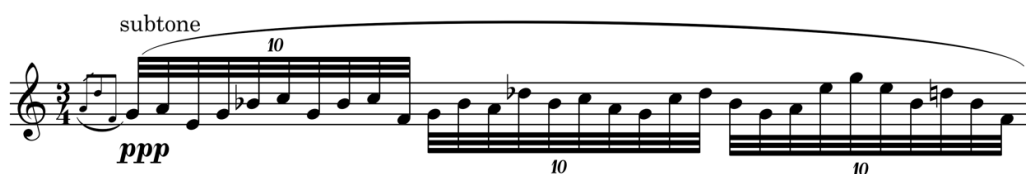
Example 11 *Sadayu*, mm. 1-2

Example 12 *Sadayu*, m. 25

Example 13 *Sadayu* m. 31

สรุปบทประพันธ์และข้อเสนอแนะ

สรุปบทประพันธ์

งานวิจัยสร้างสรรค์บทประพันธ์ *สดาYu* สำหรับโซปราโนแซกโซโฟน เป็นบทประพันธ์ที่ผสมผสานศิลปวัฒนธรรมไทยและเทคนิคการบรรเลงร่วมสมัยของแซกโซโฟนเข้าไว้ด้วยกัน โดยได้รับแรงบันดาลใจจากวรรณคดีเรื่อง *รวมเกียรติ* ตอนนกสดาYuเข้าชิงตัวนางสีดาจากทศกัณฐ์ โครงสร้างของบทประพันธ์มี 3 ตอนที่บรรเลงต่อเนื่องกัน ซึ่งมีที่มาจากการแบ่งเนื้อเรื่องออกเป็นตอนต้น ตอนกลาง และตอนปลาย

บทประพันธ์ *สดาYu* หลอมรวมเทคนิคการบรรเลงร่วมสมัยเข้ากับแนวทำนองเพื่อนำเสนอสีสันของเสียงและเป็นเทคนิคที่เหมาะสมกับการฝึกทักษะการบรรเลงแซกโซโฟนขั้นสูง ได้แก่ การใช้นิ้วทดแทน การพรมโน้ตตัวเดียวกัน การรวลี้น การใช้เทคนิคเสียงระรัวที่ทำให้เสียงกว้างเป็นควอเทอโทน รวมไปถึงเทคนิคการบรรเลงของดนตรีที่นำมาปรับใช้ ได้แก่ สะบัด ซึ่งเป็นการแทรกโน้ตเข้ามาในแนวทำนอง และ เอื้อน ซึ่งเป็นการรูดเสียงระหว่างโน้ต 2 ตัว สำหรับตอนกลางของบทประพันธ์ที่แนวทำนองไลน์อย่างรวดเร็วนั้น เป็นการเปลี่ยนกลุ่มโน้ตของบันไดเสียงเพนทาโทนิกอย่างรวดเร็วเช่นกันร่วมกับการใช้ลักษณะจังหวะที่ซับซ้อน เช่น 9 พยางค์ 10 พยางค์ 11 พยางค์ เป็นต้น การฝึกซ้อมต้องอาศัยความอดทน ฝึกซ้อมอย่างค่อยเป็นค่อยไปจนสามารถบรรเลงได้อย่างคล่องแคล่วและแม่นยำ

ข้อเสนอแนะ

ในช่วงกลางของบทประพันธ์ที่เป็นการไล่โน้ตรวดเร็วอย่างต่อเนื่อง นักแซกโซโฟนควรใช้เทคนิคระบายลม (Circular Breathing) แต่ถ้าผู้เล่นไม่สามารถใช้เทคนิคนี้ได้ก็สามารถกำหนดการหายใจตามความเหมาะสม

ความเข้มเสียง (Dynamic) ของบทประพันธ์มีช่วงที่กว้างมาก โดยระดับความเข้มที่เบาที่สุดคือ *pianississimo* (*ppp*) ไปจนถึงระดับที่ดังที่สุดคือ *fortississimo* (*fff*) ยิ่งผู้เล่นสามารถสร้างความแตกต่างระหว่างความเบาและดังที่สุดได้ก็ยิ่งเป็นการเพิ่มความน่าสนใจให้กับบทประพันธ์

จากการเข้าชมการแสดงสด ผู้วิจัยพบว่าสามารถใช้เทคนิคการรัวลิ้นได้มากกว่านี้ อีกทั้งยังสามารถเพิ่มเทคนิคการร้องในขณะที่เป่า (Growl) และเทคนิคการเป่าเสียงสูงที่เกินจากช่วงเสียงปกติ (Altissimo) เพื่อเพิ่มความตึงเครียดและสร้างความกดดันให้มากขึ้นในช่วงโคลแมกซ์ จากข้อคิดเห็นนี้ ผู้วิจัยคาดว่าจะสามารถนำไปใช้กับบทประพันธ์นี้ให้เป็นฉบับปรับปรุงได้ในอนาคต (Revised Edition) อีกทั้งยังสามารถนำไปพัฒนาต่อยอดเป็นแนวความคิดและวัตถุดิบหลักในงานวิจัยสร้างสรรค์ชิ้นใหม่ในอนาคตได้เช่นกัน

การเผยแพร่บทประพันธ์

บทประพันธ์ *สดาญ* สำหรับโซปราโนแซกโซโฟนในรูปแบบแสดงสดมีความยาวประมาณ 5 นาที แต่ความยาวของบทประพันธ์อาจแตกต่างกันเล็กน้อยในแต่ละครั้งที่แสดงสด ทั้งนี้เป็นเพราะผู้วิจัยได้เปิดโอกาสให้ผู้เล่นตีความการนำเสนอแนวทำนองด้วยการยืดหยุ่นอัตราความเร็วจังหวะเล็กน้อยตามแต่ผู้เล่นเห็นสมควร ซึ่งระบุด้วย *Poco rubato* ทั้งในตอนต้นเพลงและตอนท้ายของบทประพันธ์

ผู้วิจัยได้เผยแพร่บทประพันธ์ *สดาญ* สำหรับโซปราโนแซกโซโฟนในรูปแบบการนำเสนอทั้งการแสดงสด แพลตฟอร์มออนไลน์ ตีพิมพ์บทประพันธ์ ทั้งในระดับชาติและนานาชาติรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. แสดงบทประพันธ์ครั้งแรก (World Premiere) ในงาน 18th World Saxophone Congress 2018 ที่ประเทศโครเอเชีย เมื่อวันที่ 10 กรกฎาคม พ.ศ. 2561 บรรเลงโดย นิชมาน พิทยาธร
2. แสดงบทประพันธ์ครั้งที่ 2 ในงาน Singapore Saxophone Symposium 2018 บรรเลงโดย เมธาวุฒิ พิมพ์ปะดัง เมื่อวันที่ 12 สิงหาคม พ.ศ. 2561
3. แสดงบทประพันธ์ครั้งที่ 3 ในงาน 17th Thailand International Composition Festival 2023 จัดงานโดยวิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล บรรเลงโดย นนทพัทธ์ ชัยวิรัตน์นุกูล เมื่อวันที่ 17 สิงหาคม พ.ศ. 2566

4. เผยแพร่ออนไลน์บนแพลตฟอร์ม YouTube ในวันที่ 4 ตุลาคม พ.ศ. 2566 เว็บไซต์ https://www.youtube.com/watch?v=ecGUSKpCgRg&ab_channel=AttakornSookjaeng บรรเลงโดย นนทพัทธ์ ชัยวิรัตน์นุกูล

5. เผยแพร่ออนไลน์บนแพลตฟอร์ม Soundcloud ในวันที่ 12 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566 เว็บไซต์ <https://soundcloud.com/attakornmusic/sadayu-for-soprano-saxophone>

6. ตีพิมพ์บทประพันธ์เพลงโดยสำนักพิมพ์ เอเมอร์ลด์ มิวสิค พับลิเคชันส์ ในเดือนตุลาคม 2566 หมายเลข ISBN 978-616-94285-4-1 สืบค้นได้ที่เว็บไซต์ <https://instagram.com/emerald.music969>

Figure 1 *Sadayu for Soprano Saxophone*, Front Cover

Bibliography

- Adolphsax. “Adolphsax – Zagreb Saxophone Congress Catalogue 2018.” Accessed October 29, 2023. <https://www.adolphsax.com/doc/Adolphsax%20-%20Zagreb%20Saxophone%20Congress%20Catalogue%202018.pdf>.
- Cope, David. *Techniques of the Contemporary Composer*. New York: Schirmer Books, 1997.
- Delangle, Claude, and Jaen-Denis Michat. “The Contemporary Saxophone.” In *The Cambridge Companion to the Saxophone*, translated by Peter Nichols, edited by Richard Ingham, 161-183. Cambridge: Cambridge University Press, 1998.
- Department of Cultural Promotion. “Sadayu.” Accessed October 15, 2023. http://www.sereesolution.com/ich/khon_performance/ich_detail.php?id=915. (in Thai)
- Dhamabutra, Narongrit. *Contemporary Music Composition*. Bangkok: Chulalongkorn University Printing House, 2009. (in Thai)
- Hongwiwat, Nidda. *Ramayana: Mural Paintings Along the Galleries of the Temple of the Emerald Buddha*. 3rded. Bangkok: Puendek, 2010. (in Thai)
- Lauba, Christian. *Neuf Études*. Paris: Alphonse Leduc, 1992-1994.
- Murphy, Patrick. “Extended Techniques for Saxophone an Approach Through Musical Examples.” DMA diss., Arizona State University, 2013.
- Patthranuprawat, Siam. “Sadayu, *Ramayana*.” Accessed October 15, 2023. https://www.sac.or.th/databases/thailitdir/character-detail.php?n_id=3915. (in Thai)
- Phancharoen, Natchar. *Dictionary of Musical Terms*. 3rded. Bangkok: Katecarat, 2009. (in Thai)
- Roig-Francolí, Miguel A. *Understanding Post-Tonal Music*. New York: McGraw-Hill, 2008.
- Singapore Saxophone Symposium. “Singapore Saxophone Symposium 2018.” Accessed October 30, 2023. <https://singaporesaxophonesymposium.com/2018/programme/play-off/>.
- Tramod, Montri. *Sap Sangkhrit (Thai Music Terminology)*. Bangkok: Office of Arts and Culture, Chulalongkorn University, n.d. (in Thai)
- Weiss, Marcus, and Giorgio Netti. *The Technique of Saxophone Playing*. Kassel, Germany: Bärenreiter, 2010.